

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 27.10.2025 nr 1-4/25/4675, KLIM/25-
1176/-1K

Meie 20.11.2025 nr 2-3/3946-1

**Metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse
muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine
märkustega**

Austatud Andres Sutt

Täname metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu edastamise eest.

Toetame metsaseaduse täiendamist põhimõttega, et 70% Eesti metsamaast on majandusmetsana majandatav ilma lisapiiranguteta. See on tööstuse jätkusuutlikkuse ja investeerimiskindluse tagamiseks vajalik muudatus. Samuti toetame muudatusi, mis puudutavad istandike rajamise reegleid ning eelnõu eesmärki vähendada riigiasutuste töökoormust ja ettevõtete halduskoormust. Samas toome välja murekohad, milles osas vajab eelnõu täiendamist:

1. Eelnõu § 3¹ Istandiku rajamine ja majandamine

Lõike 3 kohaselt on maaomanikul kohustus tellida täiendav hindamine juhul kui maa-ala kohta ei ole tehtud väärtusliku püsirohuma inventuur. Seletuskirja kohaselt *antakse isikule võimalus tellida eksperdilt maa-ala istandiku rajamiseks sobivuse hindamise hindamine olukorras, kus maa-alal puuduvad või on muutunud lõikes 1 sätestatud tunnused. Ekspert hinnangu andmise täpsemad nõuded kehtestatakse määrusega. Ekspertidena saab kasutada valdkonnas tegutsevaid konsulente või riigiasutuste sellel alal pädevaid spetsialiste. Erasektoris tegutsevate ekspertide hinnangu kulu tuleb kanda isikul, kes eksperthinnangu tellib.*

Maaomanikule täiendava hindamise tellimise kohustus on täiendav halduskoormus ja bürokraatia lisandumine. Praktikas on piirangute olemasolu võimalik kontrollida olemasolevatest andmebaasidest ja varasemalt teostatud inventuuridest ning vältida täiendavate kohustuste lisamist.

2. Eelnõus ja seletuskirjas on mh välja toodud alljärgnev:

32) paragrahvi 29 lõike 11 punktid 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„3) käesoleva lõike punktis 2 nimetatata kasvukohatiüipides raielank olla suurem kui viis hektarit;

4) erinevates kasvukohatiüipides asuva raielangi pindala olla suurem kui viis hektarit, arvestades käesoleva lõike punktis 2 sätestatud piiranguid.“;

Metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirja kohaselt:

Punktidega 31 ja 32 vähendatakse mitme eraldise piires paikneva lageraielangi maksimumpindala seitsmelt hektarilt viiele. Seni kehtinud langi piirang lubab teatud kasvukohatüübist sõltuvate eranditega teha mitme eraldise piires asuvat lageraiet kuni seitsmel hektaril. Muudatusega vähendatakse maksimaalset lageraielangi pindala viiele hektarile ning jäetakse välja erand kasvukohatüüpidele, kus oli lubatud kuni viie hektari suurused lageraiad. Kaotatakse võimalus raiuda suuremaid kui viiehektarisi lanke, isegi kui need jäävad ühe metsaeraldise piiresse.

Muudatus on vajalik, kuna metsandusega seotud rahulolu-uuringud⁵ on välja toonud, et lageraie ning lageraiealade suured pindalad on üks probleemkohti. Olulisimad riskitegurid lageraielankide suurenemisel ja koondumisel on tormirisk, uuenemisrisk ja ajutine soostumine liigniiskete muldade puhul. Raiestiku suur pindala ja laius (> 200 m) võimendavad ebasobivaid mikrokliima tingimusi, mis kahjustavad noori puittaimi või takistavad puutaimede teket ja pikendavad ka uuenemisprotsessi. Eriti võimendub see liigniisketes kasvukohtades ning ka väga kuivades kasvukohtades, kus näiteks viimaste aastate põuad on kohati kahjustanud metsauuendust. Eesti hemiboreaalsetes metsades on enamlevinud looduslikeks häiringuteks väikesepinnalised häilud, mida väiksemad lageraielandid võimaldavad metsamajandamisel rohkem jälgendada. Teemale on viidatud ka veel vastu võtmata metsanduse arengukavas, milles on ühe tegevussuunana välja toodud, et metsaraiete ruumilisel planeerimisel välditakse suurte lagedate alade koondumist, et tagada metsaosade suurem sidusus ja metsaliikidele sobivam maastik.

Muudatusel ei ole tagasiulatuvat mõju. See tähendab, et kui seaduse jõustumise ajal on kehtiv metsateatis, mis lubab raiuda mitme eraldisega langil seitse hektarit, siis säilib see õigus kuni loa realiseerimiseni. Muudatus laieneb neile teatistele, mis esitatakse pärast kavandatud muudatuse jõustumist.

Antud muudatused toovad kaasa:

bürokraatia ja halduskoormuse suurenemise. Suuremad metsaeraldised on vaja metsakorraldajate poolt jagada mitmeks eraldiseks. Metsaomanikul tuleb esitada senise ühe metsateatise asemel metsateatis mitu korda (MS muudatusest tulenevalt raie teostatakse mitmes osas). See omakorda toob kaasa koormuse suurenemise Keskkonnametile, sest suureneb menetletavate metsateatiste arv.

majandusliku kahju metsaomanikule. Kulu täiendavate metsakorraldustööde tegemiseks (metsaeraldiste osadeks jagamine). Kui lank raiutakse mitmes osas, siis tekib täiendav kulu metsaraie ja metsa kokkuveo tehnika transportimiseks töö teostamise kohta (ühe korra asemel mitmel korral). Niiskel pinnasel ning metsaveoautodele liiklemiseks sobivatest teedest eemal asuvate lankidele ligipääsuks tuleb teha tihtipeale märkimisväärsed kulutusi (nt külmal ajal pinnase tallamine traktoritega). Metsaseaduse muudatus tooks kaasa olukorra, kus nimetatud tegevusi tuleks teha mitmel korral ning oleks täiendav rahaline kulu metsaomanikule.

keskkonna jalajälje suurenemise. Eelnevas punktis toodud tegevuste mitmekordistumine seoses MS muudatusega toob kaasa ka negatiivse keskkonnamõju suurenemise.

3. Lageraie langi maksimaalse pindala vähendamine on vastuolus seaduse muudatuse eesmärgiga, mis vastavalt eelnõu seletuskirjale on alljärgnev:

2. Seaduse eesmärk

1) tagada kestlik metsandus, keskkonnahoidlik maakasutus, metsaelustiku kaitse, suurem ühiskondlik ja isiklik kasu metsadest, soodustada teadus-arendustegevust, vähendada keskkonnakahjusid;

2) vähendada riigiasustuste töökoormust ja tõhustada asjaajamist;

3) vähendada inimeste/ettevõtete halduskoormust;

Seletuskirjas on muudatuse vajalikkuse osas viidatud rahulolu-uuringule, samas aga puuduvad viited teaduslikele uuringutele, kas ja kuidas seni kehtinud nõuded lageraielangi suurusele (maksimaalselt seitse hektarit ning ühe eraldise piires on lubatud ka seitsmest hektarist suurem lageraielank) on põhjustanud seletuskirjas nimetatud probleeme. Praktikas on teada, et on edukalt uuendatud ja uuenenud ka oluliselt suuremad lageraielandid.

4. Majandusmetsade hulka mittekuuluvate alade loetelu, majandusmetsa osakaalu arvutamise ja selle rakendamise metoodika.

Hetkel jääb selgusetuks majandusmetsade hulka mittekuuluvate alade valikukriteeriumite põhjendus. Metsaressursi optimaalse kasutuse seisukohalt on oluline, et loetellu kuuluvad kõik piirangus, sh kompensatsioonialad, mida looduskaitseaduse ja metsaseaduse muutmise seaduse eelnõu (LKS) kohaselt määratakse peamiselt riigimetsadesse. LKS seletuskiri toob välja, et näiteks Rail Balticu trassi raadamise tõttu on tarvis 4500–10 000 hektari suurused hüvitusalad riigimetsast, mis tuleb täiendavalt kaitse alla võtta, mistõttu väheneb Riigimetsa Majandamise Keskuse majandatava metsa pindala. majandusest välja arvata, mis omakorda vähendab riigieelarve tulusid. Juhime tähelepanu, et nii metsa- kui ka looduskaitseadusega sätestatavaid piiranguid tuleb käsitleda koosmõjus ja hinnata piirangutest tulenevaid majanduslikke mõjutusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erkki Keldo

majandus- ja tööstusminister

Kadi Kõiv

+372 5198 0272 Kadi.Koiv@mkm.ee